

LEWIS CARROLL

Kirjeitä lapsiystäville
sisäkirjoitukseksi

91.

2

Kirjeitä lapsiystävälle
ja muita kirjoituksia

L. Dodgson
[alias "Lewis Carroll"]

LEWIS CARROLL
(CHARLES L. DODGSON)

KIRJEITÄ LAPSIYSTÄVILLE
ja muita kirjoituksia

Helsinki 2018

2., laajennettu laitos

1. laitos julkaistiin vuonna 1997

Suomennos ja sivunvalmistus Markus Lång

Kustantaja BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-80-0115-7

Sisällys

Kirjeitä ja vierailuja

Kirjeitä lapsiystävälle	9
Isan visiitti Oxfordissa v. 1888	55

Matkoilla

Päiväkirja Venäjän-matkalta 1867	67
--	----

Hengestä ja elämästä

Hengenravinnosta	127
Ikuinen rangaistus	133
Yleisiä harhakäsityksiä vivisektiosta	145
Missä päivä vaihtuu?	157

Jälkisanat ja -viisaudet

Tietoa kirjeiden vastaanottajista	161
Charles Dodgson ja taiteen autonomisuus	167
Jälkisanat 2. laitokseen	205

Alice Liddell vuonna 1859.
Valokuva Charles L. Dodgson.
Negatiivi kuuluu National Portrait
Galleryn kokoelmiin.

Kirjeitä ja vierailuja

Mary MacDonald 12. 7. 1864.
Valokuva Charles L. Dodgson.

Kirjeitä lapsiystävälle

Adelaide Painelle

Christ Church, Oxford
8. maaliskuuta 1880

Hyvä Ada

(kai se on sinun lempinimesi? Adelaide on ihan mukiinmenevä nimi, mutta jos on aivan **hirvittävä** kiire niin silloin ei ole aikaa kirjoittaa niin pitkää sanaa, varsinkin jos täytyy puoli tuntia miettiä, miten se kirjoitetaan, ja silloinkin täytyy hakea sanakirja ja tarkistaa, tuliko se oikein, ja sanakirja on tietysti toisessa huoneessa korkean kirjakaapin päällä, missä se on lojunut kuukausikaupalla ja peittynyt kokonaan paksuun pölyn, niin että ensin saa hakea pölyhuiskua ja melkein tukehtua pölyyn, ja kun lopulta **on** selvinnyt, mikä on pölyä ja mikä sanakirjaa, silloinkin saa vielä muistella, kumpaan päähän aakkosia A kuuluu — tuntuu näet varmalta, että **keskeltä** se ei löydy —, pitää käydä pesemässä kädet ennen kuin alkaa käännellä kirjan lehtiä, sillä kädet ovat niin paksussa tomussa että niitä tuskin näöltä tuntee, ja saippua on varsin todennäköisesti loppunut eikä kannussa ole vettä eikä pyyhettä näy missään ja niitä saa hakea tuntitolkulla — ehkä täytyy pistäytyä kaupassa ostamassa uusi pakkaus saippuaa —, joten tämän vaivan takia et panne pahaksesi, jos kirjoitan lyhyesti ”Hyvä Ada”), mainitsit viime kirjeessäsi, että haluaisit valokuvani; tässä se tulee ja toivon että se miellyttää; enkä unohda pistäytyä kylässä, kun seuraavan kerran tulen Wallingtoniin.

Rakkain terveisin
Lewis Carroll

Gaynor Simpsonille

The Chestnuts, Guilford

27. joulukuuta 1873

Hyvä Gaynor,

nimeeni kuuluu *g*-kirjain eli se on *Dodgson*. Kaikki, jotka kirjoittavat nimeni niin kuin se konna (tarkoitan tietenkin parlamentin varapuhemiestä*), loukkaavat minua **syvästi** ja **ikuisiksi ajoiksi!** Sen **voim** unohtaa mutta **en ikinä antaa anteeksi!** Jos vielä teet niin, minä nimitän sinua 'aynoriksi. Voisitko elää sennimisenä?

Ja mitä tanssimiseen tulee, minä en **ikinä** tanssi, jollen saa tanssia **omalla erityisellä tavallani**. On turha koettaa kuvitella sitä: se on nähtävä, jotta sen voi uskoa. Kun edellisen kerran yritin tanssia, talon lattia petti. Mutta siellä olikin heikonsorttinen lattia — hirret vain kuusituumaisia, sellaisia tuskin voi hirsiksi sanoakaan; kivilattiat ovat järkevämpiä, jos minun on tarkoitus tanssia **omalla erityisellä tavallani**. Oletko muuten koskaan nähnyt, kun sarvikuono ja virtahepo yrittävät tanssia eläintarhassa menuettia? Se on hyvin painava esitys.

Kerro Amylle sellaiset terveiset, jotka varmimmin yllättävät hänet, ja uskothan minua.

Rakastava ystävänne

Lewis Carroll

* Tämän liberaalisen ”konnan” nimi oli John George Dodson. — Suom.

Gertrude Chatawaylle

Christ Church, Oxford

9. joulukuuta 1875

Hyvä Gertrude,

se ei **todellakaan** käy, että lähetämme enää yhtään suukkoja postissa: paketista tulee painava ja kallis lähettä. Kun postinkantaja toi viime kirjettäsi, hänen ilmeensä oli hyvin vakava. ”Maksettava kaksi punttaa, sir!” hän sanoi. ”**Ylipainoa**, sir.” (Sivumennen sanoen luulen hänen vähän vetävän välistä. Hän maksattaa minulla usein kaksi **punttaa**, kun sen pitäisi olla vain kaksi **pennyä**.) ”Voi, olkaa niin kiltti, hra postimies”, vastasin notkistuen sulokkaasti toiselle polvelle (voisitpa nähdä, kun notkistun toiselle polvelle postinkantajan edessä, se on hyvin ihastuttava näky), ”ja tehkää poikkeus tämän yhden kerran! Se on vain pieneltä tytöltä!”

”Vain pieneltä tytöltä!” hän murisi. ”Mistä on pienet tytöt tehty?” ”Sokerista, kukkasista”, aioin vastata, ”inkivää-”, mutta hän keskeytti. ”En minä **tuota** tarkoittanut. Tarkoitin, mitä hyötyä on pikku tytöistä, jotka lähettelevät noin painavia kirjeitä?” ”No, ei heistä taida **paljonkaan** hyötyä olla”, vastasin surullisena.

”Katsokaakin, että ette enää saa noin paljon kirjeitä”, hän sanoi, ”ette etenkään tuolta pieneltä tytöltä. **Minä tunnen hänet hyvin, hän on erityisen paha tapaus!**” Se ei pidä paikkaansa, eihän? En usko, että hän on koskaan edes nähnyt sinua, etkä sinä ole paha tapaus, ethän? Lupasin hänelle kuitenkin, että kirjoittaisimme toisillemme enää **hyvin** vähän, ”vain kaksituhattaneljänsataaseitsemänkymmentä kertaa tai sinnepäin”, sanoin. ”Voi, ei **niin** pienellä määrällä ole merkitystä. Tarkoitin vain, että ette kirjoittelisi **paljon**.”

Niinpä meidän on pidettävä kirjeistä tarkkaa lukua, ja kun pääsemme kahteentuhanteen neljänsataaseitsemäänkymmeneen, emme saa enää kirjoittaa, ellei postinkantaja anna lupaa.

Välillä toivon, että olisin taas Sandownin rannalla; toivotko sinä?

Rakastava ystäväsi
Lewis Carroll

Mitä yhteistä on porsaalla, joka on kadottanut saporonsa, ja yksinäisellä tytöllä?

Molemmat sanovat: ”Mahtaako häntä löytyäkään?”

Edith Jebbille

[Leicester]

18. tammikuuta 1870

Hyvä Edith,
satuutko huomaamaan sen merkillisen näköisen herran, joka istui samassa vaunuosastossa, kun lähdin Doncasterista? Tarkoitan sitä, jolla oli tämmöinen nenä (en tiedä, miten tuommoista nenää nimitetään) ja tämmöiset silmät . Hän tirkisteli toisella silmällä ikkunasta juuri kun kumarruin kuiskaamaan ”hyvästi” korvaasi (tosin unohdin, missä korvasi tarkkaan ottaen oli, ja jostain syystä kuvittelin, että se olisi aivan leukasi yläpuolella), ja kun juna lähti, hän sanoi: ”Tyttö on näköjään KOPH. MX? Ymmärsin toki, että hän tarkoitti ”kovin pahoillaan. Miksi?” Niinpä vastasin: ”Hän oli pahoillaan, koska sainoin, että aikoisin tulla uudelleen.” Hän hieroskeli käsiään ainakin puolisen tuntia ja virnisteli korvasta korvaan (en tarkoita toisesta korvasta toiseen vaan samasta korvasta pään ympäri samaan) ja lopulta sanoi: ”SSSS.” Aluksi luulin, että hän sihisi kuin käärme, enkä vastannut mitenkään, mutta lopulta mieleeni juolahti, että hän tarkoitti: ”Siinäpä seudun selväjärkisin sielu!”, joten hymyilin ja vastasin: ”SSS” (joka tietysti tarkoitti-

taa: ”Sepä somasti sanottu!”), mutta hän ei ymmärtänyt vaan tokaisi melko tyyllä äänellä: ”Älkää sihiskö siinä tuollalailla! Oletteko te kissa vai höyrykone? SS.” Käsitin, että tämä merkitsi: ”Suu suppuun!”, ja vastasin: ”S”, jolla totta kai tarkoitin sanoa: ”Selv’on.” Tämän jälkeen hän sanoi vain: ”Taidatte olla vähän DQ”, ja koska en käsittänyt sitä, en sanonut mitään. Mutta ajattelin, että tästä pitäisi kertoa sinulle heti, niin voisit ilmoittaa poliisille tai tehdä jotain mitä mielestäsi kuuluisi tehdä. Hänen nimensä taisi olla ”HTIDE BBEJ” (eikö ole kummallinen nimi?).

Rakkain terveisin
Lewis Carroll

Agnes Hughesille

[1871?]

Hyvä Agnes,
 senkin laiskuri! Mitä? Että minä jakaisin suukot? En varmasti rupea puuhaamaan mitään niin vaivalloista! Mutta minäpä kerron **sinulle** kuinka toimia. Ota ensiksikin **neljä** suukkoa ja — ja siitä tulikin mieleeni kummallinen juttu, joka sattui eilen kello puoli neljä. Kolme vierasta tuli takomaan oveani ja pyrki sisälle. Avasin oven, ja arvaatko keitä siellä oli? Et ikinä keksi. No, siellä oli kolme kissaa! Eikö ollutkin kummallista? Ne kaikki olivat kuitenkin niin äreän ja epämiellyttävän näköisiä, että otin ensimmäisen esineen mitä käteen osui (sattui olemaan kaulin) ja taoin ne litteiksi kuin pannukakut! ”Jos **te** tulette takomaan **minun** oveani”, sanoin, ”niin **minä** tulen ja taon **teitä** päähän!” Se on oikein ja kohtuullista, eikö vain?

Rakkain terveisin
Lewis Carroll

Agnes Hughesille

[1871?]

Hyvä Agnes,
niistä kissoista, arvannet. En tietenkään jättänyt niitä lattialle lojumaan litteinä kuin kuivatut kasvit — ehei, minä noukin ne ylös ja kohtelin niitä niin ystävällisesti kuin mahdollista. Lainasin niille salkun vuoteeksi, tavallisessa vuoteessahan ne eivät olisi voineet nukkua mukavasti, ymmärräthän — ne olivat liian ohuita —, mutta ne olivat **oikein** tyytyväisiä päästessään imupaperiarkkien väliin; tyynyinä niillä oli pyyhekumit. No, sitten menin vuoteeseen mutta annoin niille ensin kolme kelloa, joita ne voisivat kilistää jos tarvitsisivat yöllä jotain.

Niin kuin tiedätkin, minulla on **kolme** ruokakelloa: ensimmäistä (joka on suurin) soitetaan kun päivällinen on **melkein** valmis; toista (joka on vielä suurempi) soitetaan kun päivällinen on valmis; kolmatta (joka on suurempi kuin muut kaksi yhteensä) soitetaan kun olen syömässä. Niin, kerroin niille, että ne voisivat soittaa, jos sattuisivat tarvitsemaan jotain — ja ilmeisesti ne tarvitsivat jotain koska soittivat **kaikkia** niitä **kaiken** yötä, olin vain liian uninen kiinnittääkseni siihen huomiota.

Aamulla annoin niille vähän rotanhäntähyytelöä ja kerrosvoihiriä aamupalaksi, ja ne olivat niin tyytymättömiä kuin suinkin. Ne tahtoivat keitettyä pelikaania, vaikka tiesin, että se ei olisi oikein terveellistä. Niinpä sanoin vain: ”Menkää Finboroughkadun taloon nro 2 ja kysykää Agnes Hughesia, ja jos se **tosiaan** on terveellistä, niin hän antaa teille vähän pelikaania.” Sitten pudistin tassua jokaisen kanssa ja lausuin hyvästit ja ajoin ne ylös savupiippuun. Ne olivat näköjään harmissaan, kun niiden täytyi lähteä, ja ne veivät salkun ja kellot mukanaan. En huomannut sitä ennen kuin ne olivat menneet, ja silloin minäkin olin harmissani ja toivoin niiden ilmaantuvan takaisin. Mitä tarkoitan ”niillä”? Hällä väliä.

Kuinka Arthur ja Amy ja Emily voivat? Mittailevatko he yhä Finboroughkatua ja käskevät kissojen olla kilttejä hiiril-

le? Minä pidän **kovasti** Finboroughkadun kaikista kissoista.

Kerro terveisiä.

Kenelle?

Hällä väliä.

Rakastava ystäväsi

Lewis Carroll

Amy Hughesille

[1871?]

Hyvä Amy,

kuinkapa mahdat edistyä niissä ihmemaan arvoituksissa? Jos arvelet, että olet keksinyt vastauksen johonkin, niin lähetä se minulle; ja jos se on väärä, en kerro että se on oikea!

Sinä kysyit niistä kolmesta kissasta. Voi niitä rakkaita otuksia! Tiedätkö, sen päivän jälkeen kun ne ensi kerran tulivat, ne eivät ole **ollenkaan jättäneet minua**. Eivätkö ne olekin ystävällisiä? Kerro se Agnesille. Hän on kiinnostunut kuulemaan. Ja ne **ovat** niin kilttejä ja huomaavaisia! Kuvittele — kun eräänä päivänä olin mennyt kävelylle, ne ottivat **kaikki** kirjani kirja-kaapista ja avasivat lattialle luettaviksi minua varten. Ne avasivat joka kirjan sivulta 50, koska ne tuumivat, että siltä sivulta olisi oikein käytännöllistä aloittaa. Siinä kävi kuitenkin surkeasti: ne ottivat liimapulloni ja yrittivät liimata seinille kuvia (joista arvelivat minun pitävän) ja vahingossa kaatoivat runsaasti liimaa kirjoille. Ja kun kirjat sitten pantiin kiinni ja nostettiin hyllyyn, niin sivut tarttuivat toisiinsa enkä voi enää lukea sivua 50 yhdestäkään kirjasta!

Ne kuitenkin tarkoittivat vain hyvää, joten en polttanut päreitäni. Jokainen sai palkinnoksi lusikallisen mustetta, mutta ne eivät halunneet kiittää vaan irvistelivät kamalasti. Mutta koska

se oli palkinto, niiden täytyi se juoda. Yksi muuttui mustaksi; alun perin se oli valkoinen.

Kerro rakkaita terveisiä kaikille lapsille jotka kohtaat. Lähetän myös 2 ½ suukkoa, jotta toimittaisit ne Agnesille, Emiylle ja Godfreyille. Muistakin jakaa ne tasapuolisesti.

Rakkain terveisin
Lewis Carroll

Winifred Stevensille

Christ Church, Oxford
22. toukokuuta 1887

Hyvä Winnie,
mutta ethän sinä jaksakaan näin pitkää kirjettä edes lukea, niinpä lopetan tähän ja allekirjoitan:

Rakkain terveisin
Lewis Carroll

PS. Liitän mukaan kaksi kappaletta *Linnakrokettia*.

PPS. Et usko, millaisen sisäisen taistelun jouduin käymään, jotta kirjoittaisin ”Winnie” enkä ”nti Stevens” ja ”rakkain terveisin” enkä ”kunnioittavasti”!

PPPS. Ehkä parin vuoden päästä **voinen** taas viedä sinut kävelylle. Mutta silloin, pelkään pahoin, on aika alkanut ”kurtistella kultaisia kulmiasi”; vaikka enhän **minä** sellaisesta piittaa! Todella **arvokkaan** näköinen seuralainen saa minut näyttämään oikein nuorelta, ja on hauska kuulla, kun ihmiset kuiskuttelevat: ”Kuka kumma on tuo erittäin hauskanäköinen poika, joka kävelee tuolla valkokutrisen vanhan rouvan kanssa ja huolehtii tästä kuin isoisoäidistään?”

PPPPS. Ei muuta tällä kertaa.

Lewis Carroll (1832–1898) kuuluu maailman tunnetuimpiin lastenkirjailijoihin. *Liisan seikkailut ihmemaassa* on ilahduttanut lukijoita jo yli 150 vuotta.

Valikoimaan on koottu näytteitä Carrollin laajasta tuotannosta: kirjeitä, matkakertomuksia ja kriittisiä esseitä. Carroll osoittautuu särmikkääksi ja omintakeiseksi humoristiksi.

[Lewis Carroll]
[Lewis Carroll]

*... instead of
to it for
that I so
70 for it for
let was it for
and: him of
you wonder do
gentleman old
a was he. For
ou that him
must it see
d. father my*

Kirjan uudistettu toinen laitos sisältää kiinnostavaa elämäkerrallista lisäaineistoa sekä Carrollin ottamia valokuvia.

ISBN 978-952-80-0115-7

9 789528 001157